

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پلی تکنیک تهران)

دانشکده‌ی مهندسی کامپیوتر
پروژه‌ی اول مبانی و کاربردهای هوش مصنوعی

نام استاد : بهنام روشنفکر

نام دانشجو : آریان بوکانی

شماره دانشجویی : ۹۷۳۱۰۱۲

نیم‌سال اول ۹۹-۰۰

نحوه پیاده سازی:

برای حل مساله از کلاس های زیر استفاده شده است.

- **Card**
- **Column**
- **State**
- **Node**

کلاس Card شامل اطلاعات مربوط به یک کارت یعنی رنگ و شماره است.

کلاس Column شامل لیستی از Card های یک ستون است.

کلاس State شامل لیستی از Column های مساله است.

و در نهایت کلاس Node شامل اطلاعات مربوط به هر گره در هنگام توسعه در جست و جو هاست.

در کلاس Node تابع compare برای مقایسه ی دو کارت استفاده شده که بسته به ورودی و رنگ و شماره ها چهار حالت خروجی دارد که یکی از حالات Enum تعریف شده در مسئله یعنی cardComparisons است.

تابع checkAvailability در کلاس Column برای چک کردن اینکه آیا کارت داده شده در ورودی توانایی وارد شدن به این ستون را دارد یا خیر گذاشته شده است. تابع putCardOnTop و removeCardFromTop برای گذاشتن و برداشتن کارتهای ستون نوشته شده اند. و در نهایت تابع checkValidation درست بودن قرارداده شدن کارتهای ستون را چک می کند. (حالتی که کارتها هم رنگ باشند و به صورت نزولی چیده شده باشند)

تابع checkTermination در کلاس State نهایی بودن حالت را بررسی می کند. (همه ی ستون ها درست چیده شده باشند) تابع validActions حرکتهای مجاز برای حالت کنونی را در قالب لیستی از tuple ها و بر اساس محدودیت های مسئله برمی گرداند.

در کلاس Node تابع __hash__ برای قابل ذخیره شدن در set و dict گذاشته شده است.

پی نوشت: کلاس های بالا همگی در فایل Essentials.py پیاده سازی شده اند.

تابع child در Essentilas.py برای تولید فرزند یک گره بر اساس ورودی های تابع استفاده می شود.

با استفاده از تابع readInputs ورودی های مسئله را می خوانیم. اگر این تابع ورودی داشته باشد (اسم فایل txt مربوط به ورودی ها) می توان ورودی ها را به همان فرمت دستورکار در قالب فایل txt خواند و اگر ورودی نداشته باشد به همان صورت در کنسول ورودی ها را می گیرد.

تابع showResults برای نمایش نتیجه ی جست و جو بکار برده می شود.

BreadthFirstSearch

برای پیاده‌سازی این روش جست‌وجو گرافی از دو موجودیت `frontier` و `explored` استفاده شده است که به ترتیب `deque` و `set` هستند. در ابتدای هر مرحله‌ی توسعه‌ی گره، نهایی بودن گره گرفته شده از `frontier` تست می‌شود و اگر شرط نهایی بودن ارضا شود، گره کنونی برگردانده می‌شود و گرنه گره کنونی بر اساس حرکت‌های مجاز توسعه داده می‌شود و فرزندهایش تولید می‌شوند. در هر بار تولید گره فرزند، چک می‌شود که آیا گره تولید شده قبلاً دیده شده است یا نه (`explored`). اگر دیده نشده بود به `frontier` که یک صف FIFO است اضافه می‌شود و `totalCreatedNodes` یکی زیاد می‌شود. وگرنه `ignore` می‌شود و به گره بعدی پرداخته می‌شود.

IterativeDeepeningSearch

در ابتدا باید روش جست‌وجوی درختی `DepthLimitedSearch` توسعه داده شود. برای اینکار از `frontier` که یک موجودیت `deque` و با خصوصیت LIFO است استفاده شده است. این تابع به عنوان ورودی یک عدد که حداکثر عمق جست‌وجو است را نیز باید بگیرد. (`limit`) تا زمانی که `frontier` خالی نشده است، عملیات تولید فرزند و تست حالت نهایی انجام می‌شود. (تا زمانی که عمق فرزندان از مقدار `limit` بیشتر نشود این عملیات انجام می‌شود)

در نهایت نیز با استفاده از تابع `IterativeDeepeningSearch` مقدار `limit` یکی یکی زیاد می‌شود و تابع `DepthLimitedSearch` را صدا می‌زند تا در نهایت به جواب غیر بهینه‌ای برسد.

A* Search

برای پیاده‌سازی A^* از دو موجودیت `frontier` و `cost` بهره برده شده است. `Frontier` یک صف اولویت است که گره‌ها بر اساس مقدار تابع ارزیاب خود در آن چیده می‌شوند. هر کدام که دارای مقدار کمتری باشند، اولویت انتخاب بیشتری دارند. همچنین `cost` یک دیکشنری است که کلید آن گره‌های تولید شده و مقدار آنها، هزینه‌ی پرداخت شده برای رسیدن به آن گره از ریشه است. (هزینه‌ی هر گره تولیدی یکی بیشتر از گره والد آنهاست) در هنگام تولید گره‌های فرزند، در صورتی که گره تولید شده در لغت‌نامه‌ی `cost` وجود نداشته باشد (گره قبلاً تولید نشده است)، هزینه‌ی تولید این گره در `cost` ذخیره می‌شود و `priority` آن بر اساس تابع ارزیاب ($f(n) = g(n) + h(n)$) به `frontier` پاس داده می‌شود و `totalCreatedNodes` یکی زیاد می‌شود.

توضیح هیوریستیک استفاده شده برای مسئله

برای این مسئله‌ی بخصوص هیوریستیک زیر در نظر گرفته شده است:

در میان همه‌ی ستون‌های یک حالت شروع به حرکت می‌کنیم. شماره‌ی کارت زیری را در `temp` ذخیره می‌کنیم. یکی یکی کارت‌های روی زیری‌ترین کارت را بررسی می‌کنیم. در صورتی که رنگ کارت مقایسه‌شونده با رنگ کارت زیری فرق داشته باشد، یا اینکه شماره‌ی کارت از `temp` بیشتر باشد، به اندازه‌ی تعداد کارت‌های بعدی این کارت و همچنین خود این کارت به یک متغیر که در ابتدا صفر بوده است. اضافه می‌کنیم و دستور `break` را انجام داده و به ستون بعدی خواهیم رفت. در غیر این صورت شماره‌ی کارت را در `temp` ذخیره می‌کنیم.

این هیوریستیک قابل قبول است. زیرا برای اینکه کارت ناسازگار پیدا شده جابه‌جا شود باید همه‌ی کارت‌های روی آن جابه‌جا شوند و این **حداقل حرکت ممکن** برای رسیدن به یک حالت نهایی است.

این هیوریستیک سازگار نیز هست. زیرا با انجام یک حرکت، در بهترین حالت یک کارت ناسازگار در یک ستون به یک ستون دیگر رفته و در آنجا سازگار است. در نتیجه مقدار هیوریستیک `Node` جدید یکی کمتر از `Node` والد خود است. در بدترین حالت نیز یک کارت سازگار در یک ستون به یک ستون دیگر منتقل شده و در آنجا ناسازگار می‌شود. در نتیجه هیوریستیک یکی اضافه می‌شود. از آنجا که هزینه‌ی هر حرکت **1** در نظر گرفته می‌شود، خواهیم داشت:

$$h(\text{child}) + 1 \geq h(\text{parent})$$

بنابراین هیوریستیک در نظر گرفته شده سازگار و قابل قبول است.

مقایسه‌ی عملکرد میان روش‌های جست‌وجو

تست‌های داده شده به سوالات:

1.
5 2 5

1r 5y 3r
5r 2r
4y 1y 2y 4r
3y

	BFS	IDS	A*
گره‌های تولیدی	280723	764651	1161
گره‌های بازشده	59632	764628	185
عمق جواب	6	6	6

2.
3 2 3
1y 1r
3r 2y
3y 2r

	BFS	IDS	A*
گره‌های تولیدی	320	13195	71
گره‌های بازشده	222	13195	48
عمق جواب	7	7	7

3.
4 3 3
1r 2b 3y
2r 1y 3r

3b 1b 2y

	BFS	IDS	A*
گره‌های تولیدی	838973	34482622	2807
گره‌های بازشده	318755	34482601	838
عمق جواب	9	9	9

4 .
 3 2 3
 #
 #
 3r 3b 1r 1b 2b 2r

	BFS	IDS	A*
گره‌های تولیدی	1055	31100	169
گره‌های بازشده	785	31093	108
عمق جواب	9	9	9

پی‌نوشت: حد ابتدایی عمق برای IDS، **صفر** در نظر گرفته شده است. (به همین دلیل تعداد گره‌های تولیدی و بازشده‌ی آن زیاد است)